

“TMMOB Olmasaydı İzmir Neleri Kaybederdi ?” Söyleşisi

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) İzmir Şubesi’nin 50. Kuruluş Yılı Dönümü etkinlikleri kapsamında Mimar Hasan Topal’ın katılımıyla 12 Eylül 2018 tarihinde saat 18:30’da İzmir Mimarlık Merkezi’nde “TMMOB Olmasaydı İzmir Neleri Kaybederdi” başlıklı söyleşi düzenlendi.

Etkinliğin açılışında konuşan EMO İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Şebnem Seçkin Uğurlu, 50. yıl dolayısıyla gerçekleştirilen etkinliklere ilişkin bilgi vererek, 8 Haziran 2018 tarihinde Gamze Yücesan Özdemir ve Fatih Yaşlı’nın katılımıyla “Yeni Rejim ve Toplumsal Muhalefet” ve 18 Temmuz 2018 tarihinde ise Kaya Güvenç ve Akın Birdal’ın katılımıyla “TMMOB ve Mücadele Tarihi” başlıklı söyleşilerin düzenlendiğini hatırlattı. İki etkinlikte toplumsal mücadelenin nasıl geliştirileceği ve meslek örgütlerinin konumlarının masaya yatırıldığı değinen Uğurlu, “Bugün ise daha yerel ölçekte TMMOB’nun ve meslek örgütlerinin çalışma anlayışının kent yaşamına yansımalarını değerlendireceğiz. Böylece ulusal ölçekte değerlendirmeye çalıştığımız konuları, yerel ölçekte bir kez daha irdelleyeceğiz” diye konuştu. TMMOB’un çalışmalarını toplum genel yararını da koruma ilkesiyle sürdürdüğüne vurgu yapan Uğurlu, konuşmasını şöyle sürdürdü:

“Bu ana ilke kapsamında gelecek kuşakların doğa ve kentler üzerindeki hakları, meslek örgütlerimiz tarafından korunmaya çalışılmaktadır. Tarihi ve doğal değerlerin korunmasına yönelik çalışmalar her dönem örgütlerimiz gündeminde önemli yer tutmaktadır. TMMOB’un uzun soluklu bu çalışma anlayışı nedeniyle, yerel ve merkezi iktidar sahiplerinin gününbirlik aldıkları bazı hatalı kararların düzel-

tilmesi mümkün olmaktadır.”

Etkinliğin 12 Eylül darbesinin yıldönümünde gerçekleştirildiğini hatırlatan Uğurlu, “12 Eylül darbesiyle ülkemize dayatılan neo-libereal politikalar ve serbestleştirme politikalarının bugün geldiği nokta ortadadır. Doğal varlıklarımızı, kentlerimizi, emeğimizi talan edenlerle aynı gemide değiliz. Bugüne kadar emek ve demokrasi mücadelesinde sırt sırta verdiğimiz dostlarımızla, kentlerimizi, havamızı, suyumuzu birlikte savunduğumuz yoldaşlarımızla bu yolu beraber katlettik” dedi. Sözlerini, flamingoların yuvası Gediz Deltası’nın korumak için Körfez Geçiş Projesi’ne karşı mücadele edenlere teşekkür ederek tamamlayan Uğurlu, Mimar Hasan Topal’ı kürsüye davet etti.

Konuşmasına “kent” tanımı yaparak başlayan Topal, katılımcılara İzmir tarihine ilişkin bilgiler vererek, konuşmasını sürdürdü. İktisat politikalarıyla kent yaşamı ve kültürü arasından çok sıkı bir ilişki olduğunu ifade eden Topal, liman kenti İzmir’in antik dönemden bu yana önemini koruduğunu vurguladı. 12 Eylül 1980 darbesi

öncesinde alınan 24 Ocak 1979 kararlarıyla yeni bir dönemin başlatıldığını değinen Topal, halen uygulanan neo-liberal ekonomi politikalarının ilk uygulamalarının 12 Eylül ile birlikte başladığını belirtti. Neo-liberal uygulamaların yoğunlaştığı 90’lı yılların İzmir’in kabus yılları olarak niteleyen Topal, kentsel rant yaratmak için çok sayıda projenin gündeme getirildiğine vurgu yaptı.

Konak Meydanı

İzmir’de 1991-194 yılları arasında en çok konuşulmuş projenin Konak Meydanı’nı 80 bin metrekarelik bir alışveriş merkezine dönüştürülmesini hedefleyen Galeria Projesi olduğunu hatırlattı. Kemeraltı esnafının iktisadi olarak bitirecek büyüklükteki projenin belediye tarafından kat karşılığı

mülkiyet devri yöntemiyle gerçekleştirilmek istendiğini belirtti. TMMOB'un Kütür Varlıklarını Koruma Kurulu'na yaptığı başvuru sonunda Konak Meydanı'nın tescil ettirdiğini ve konuya yargıya taşıdığını hatırlatan Topal, Kıyı Kanunu'na da aykırı olan projenin inşaat aşamasında mahkeme tarafından durdurulduğunu kaydetti. Konak Meydanı'nın kültür varlığı olarak tesciline belediyenin dava açtığını ve bu davayı kaybettiğine de değinen Topal, sonraki yıllarda Konak Meydanı'nın düzenlenerek yeniden kamu kullanımına açıldığı ifade etti.

Kordonyolu

İzmir'de gündem getirilen bir diğer yıkım projesinin ise İzmir-Çeşme Otoyolu'nun Kordon'dan geçirilmesi girişimi olduğunu belirten Topal, konuya ilişkin ilk girişimin 1980'de otoyola ek iş olarak yapılan ihale olduğunu hatırlattı. Proje kapsamında 1997 yılında Kordon'da büyük çaplı bir dolgu çalışmasına başlandığını hatırlatan Topal, TMMOB'un girişimleri sonunda bölgenin kültür varlığı olarak tescil edildiğini ve Kıyı Kanunu'na da uygun olmayan projenin durdurulması için dava açıldığını belirtti. Mahkeme konuya ilişkin karar verdiğinde dolgu çalışmasının Cumhuriyet Meydanı'na yaklaşan dolgu çalışmasının durdurulduğunu belirtti. Kentle denizin ilişkisinin bütünüyle kesecek olan bu otoyol projesine ilişkin hukuki mücadelenin 20 yıl kadar sürdüğü ve son olarak 2000 yılında mahkeme kararlarının

kesinleştiğini belirtti. Dolgu alanın bugün TMMOB'un önerisi yakın bir biçimde yüzbinlerce kişiyi buluşturan bir rekreasyon alanı olarak kullanıldığı ifade eden Topal, "O dönem, merkezi ve yerel yönetimlerin ve tüm bürokrasinin desteklediği kazıklı yol projesi, mutlu sonla bitmiş oldu" diye konuştu.

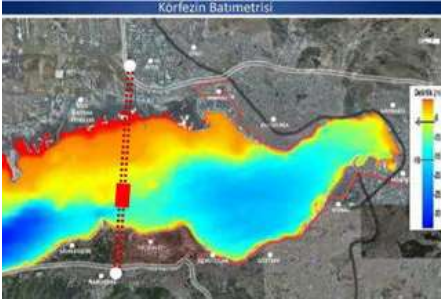
İnciraltı

İnciraltı bölgesinin de yapılaşmaya açılması için yıllar içinde farklı projeler geliştirildiğine değinen Topal, 1996 yılında alanın imara açılmasına ilişkin plan değişikliği yapıldığını belirtti. Sonrasında ise Expo alanı olarak yeni bir proje geliştirildiğini ifade eden Topal, projenin bugünkü Balçova'dan daha büyük bir alanın yapılaşmaya açılmasını içerdiğini vurguladı. Söz konusu girişimlerin TMMOB'un çabalarıyla engellendiğini ifade eden Topal, bölgenin tarım alanı ve kent ormanı olarak bölgenin halkın kullanımında kaldığını ifade etti.

Gediz Deltası - Kuş Cenneti

Konuşmasında Körfez Geçiş Projesi'ne ilişkin de bilgiler veren Topal, konuya ilişkin ilk projenin Burhan Özfatura tarafından dilendirildiğini hatırlattı. Benzer bir projenin 2011 yılında yerel seçim öncesinde AKP'nin seçim vaadi olarak gündeme getiriliğini hatırlatan Topal, ulaşım planlarında yer almamasına rağmen köprü, ada ve tünelden oluşan bir geçiş projesi için çalışmaların başlatıldığını değindi. Sulak alanları etkileyecek olan projenin Geniz Deltası'na büyük zarar vereceğinin mahkeme kararıyla kesinleştiğini ifade etti. Proje

kapsamında inşaa edilecek adanın İzmir Körfezi'ndeki su sirkülasyonunu olumsuz etkileyeceğine vurgu yapan Topal, "Körfezin batimetresine bakıldığında söz konusu ve adanın yapılacağı bölgenin körfezin temizlenmesi açısından hayati önemde olduğu görülecektir. Bu proje yapılırsa körfez sonsuza kadar kirli kalacak" diye konuştu. Proje maliyeti olarak açıklanan 3,5 milyar TL ile İzmir'in 100 yıllık ulaşım ihtiyacının çözebilecek seviyede iskele ve raylı sistem yatırımı yapılabileceğine vurgu yapan Topal, "Üstelik bu yatırımların hepsi ulaşım ana planında ihtiyaç olarak belirtiliyor" diye konuştu. Flamingoların yuvası olan Gediz Deltası'nı etkileyecek projeye ilişkin TMMOB tarafından açılan davada, ÇED iptal kararı verildiğini hatırlatan Topal, hukuki sürecin uzun yıllar süreceğine dikkat çekti.

Kültürpark

Kültürpark'ın 1930'lu yıllarda 42 hektarlık yeşil alan olarak planladığını hatırlatan Topal, bölgenin yapılaşmaya açılmasına ilişkin tartışmaların ve girişimlerin 1980'li yıllara dayandığını

belirtti. Kuruma Kurulu'nun kararıyla parkın üçe bölünerek, parkın dışında kalan Basmane çukuru olarak bilinen bölgede fuar binaları ve kongre merkezi yapılmasına izin verildiğini belirtti. Fuarın taşınmasının ardından parkın içine yapılan geçici fuar binaların kaldırılması yerine İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafın yapılan projeye kalıcı hale getirildiğine değinen Topal, eş zamanlı olarak Basmane çukurunda ise belediyenin de ortak olduğu devasa bir gökdelen projesinin hayata geçirilmeye çalışılmasına dikkat çekti. Kültürparkı bu gökdelenin bahçesine dönüştürecek projeye karşı Kültürpark Platformu'nun kurulduğunu hatırlatan Topal, "Basmane'de gökdelen, gökdelende belediye istemiyoruz" sloganıyla sürdürülen kampanyanın büyük ilgi gördüğünü ifade etti. Kültürpark'ın tarihi ve doğal sit alanı olarak tescil edildiğine vurgu yapan Topal, koruma amaçlı imar planı olmadan yapılmak istenilen projenin

durdurulduğuna dikkat çekti. Meslek örgütlerinin katılımıyla düzenlenen Kültürpark çalıştayının sonuçlarına uygun olarak koruma planı yapılması gerektiğine dikkat çeken Topal, açılan dava sonucu gökdelen projesine ilişkin imar planının da iptal edildiğine vurgu yaptı.

Alsancak

Alsancak bölgesinde turizmi geliştirme söylemleriyle kurvaziyer limanı için proje geliştirildiğini hatırlatan Topal, "Proje açıklandığında yalnızca bir kurvaziyer limanı projesiyle karşı karşıya olmadığımız ortaya çıktı. Proje kapsamında 160 bin metrekarelik bir ticaret alanı da yer alıyordu. Açtığımız dava sonunda Danıştay bu projeyi iptal etti" diye konuştu. "Benzer şekilde Alsancak'ta yüzyıllardır var olan tütün depolarının olduğu sokak kapatılarak, arazisin büyük bir AVM projesine dahil edilmesi ön görülüyordu. Açılan davaya bu imar planı da iptal edildi. Adnan Saygun Kültür Merkezi olarak kullanılan alanda da AVM yapılmak isteniyordu. Bu alanlardaki imar değişikliklerinin iptal edilmesiyle belediye bu alanların satışını yapamadı. Bugün bu alanlar kamu tarafından kullanılıyor" bilgilerini veren Topal, TMMOB'un girişimleriyle tarihi ve kültürel varlık olarak tescil edilen Havagazı, Elektrik ve Sümerbank fabrikalarının arazilerinin korunduğuna da vurgu yaptı.

